

EL GRUP TEXTOS MEDIEVALS CATALANS

Albert SOLER
Universitat de Barcelona
Coordinador del grup TMC

El 9 de novembre del 2005, a l'auditori de la Residència d'Investigadors del CSIC - Generalitat de Catalunya, es va fer la presentació pública del grup Textos Medievals Catalans (TMC), en un acte presidit per l'aleshores consellera de Cultura, Caterina Mieras, i amb la participació de la Dra. Marie Claire Zimmermann, catedràtica emèrita de llengua i literatura catalanes a la Universitat de París-Sorbona, i del mestre Jordi Savall, que va interpretar diverses peces de música medieval com a cloenda de l'acte. Des d'aleshores s'han fet presentacions del projecte a València (23 de març del 2006) i a Palma de Mallorca (20 d'abril del 2006).

El grup TMC es va constituir a començament de l'any 2005 amb l'objectiu que les col·leccions d'edició i d'estudi dels textos medievals que existeixen als països de llengua catalana arribin a més lectors, a més investigadors, a més institucions docents i a més centres de documentació d'arreu del món. I això no amb un afany lucratiu, atès que els llibres que publiquen els seus membres només són viables gràcies a l'esforç públic i privat de les entitats que els patrocinen, sinó amb la voluntat de projectar la cultura i la literatura catalanes medievals en l'àmbit acadèmic nacional i internacional.

El grup Textos Medievals Catalans (TMC) inclou editors de textos i editorials. És per això una iniciativa innovadora i insòlita a la nostra cultura perquè no es tracta pas d'un nou segell editorial ni d'una nova col·lecció de textos, sinó de la reunió de totes les col·leccions que publiquen textos medievals als territoris de parla catalana. Són empreses molt diverses, algunes de ben consolidades i d'altres d'acabades de crear, algunes amb una notable producció editorial i d'altres amb un ritme de publicació lentíssim, amb estils, tarannàs i criteris científics diversos... i això no obstant reunides amb la convicció que cal fer un esforç comú per presentar una oferta conjunta de totes les obres que publiquen.

Avui formen el grup promotor TMC les col·leccions, les editorials i les institucions següents:

- *Arnaldi de Villanova Opera Medica Omnia* (AVOMO) - Publicacions de la Universitat de Barcelona, Fundació Noguera.
- *Arnaldi de Villanova Opera Theologica Omnia* (AVOThO) - Institut d'Estudis Catalans, Facultat de Teologia de Catalunya, Scuola Superiore di Studi Medievali e Francescani.
- *Biblioteca Barcino* - Editorial Barcino, Fundació Lluís Carulla.
- *Biblioteca Borja* - Edicions 3i4, Institut Internacional d'Estudis Borgians.
- *Col·lecció «Alfons el Vell»* - Centre d'Estudis i Investigacions Comarcals Alfons el Vell, de Gandia.

- *Collecció Blaquerna* - Universitat de Barcelona, Universitat de les Illes Balears - Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona, Servei de Publicacions de la Universitat de les Illes Balears.
- *Corpus Biblicum Catalanicum* - Associació Bflica de Catalunya, Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- *Diplomatari Borja* - Edicions 3i4, Institut Internacional d'Estudis Borgians.
- *Fonts Històriques Valencianes* - Publicacions de la Universitat de València.
- *Els Nostres Clàssics* - Editorial Barcino, Fundació Lluís Carulla.
- *Nova Edició de les Obres de Ramon Llull* (NEORL) - Patronat Ramon Llull, Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- *Obres de Francesc Eiximenis* (OFE) - Universitat de Girona, Diputació de Girona.
- *Obres de Ramon Llull. Edició facsímil* - Miquel Font Editor.
- *Publicacions de l'Abadia de Montserrat*.
- *Publicacions de la Fundació Noguera*.
- *Publicacions de l'Institut d'Estudis Catalans*.
- *Traducció de l'obra llatina de Ramon Llull* - Obrador Edèndum, Brepols Publishers.

Creiem que hi són gairebé totes les que existeixen i que publiquen col·leccions d'edicions o d'estudis de textos medievals adreçades no només al consum intern sinó susceptibles de ser difosos a l'exterior i, per tant, amb un interès no merament divulgatiu. Cal dir, però, que la iniciativa és oberta no només a noves col·leccions que puguin crear-se sinó també a publicacions puntuals de segells editorials que no formin part de la plataforma.

S'esdevé que les publicacions que integren els TMC, per més que tinguin de vegades un nombre de lectors força minoritari, han aconseguit al llarg dels anys de fer conèixer la cultura catalana entre els cercles més prestigiosos i més selectes del món acadèmic internacional. Cal tenir en compte que estem parlant de textos produïts entre els segles VIII i XVI, majoritàriament en català i en llatí, però també en aragonès, en occità, en castellà, en italià, en hebreu, en àrab; i que les col·leccions dels TMC els editen en totes aquestes llengües.

El grup promotor de TMC considera molt important aprofitar aquest enorme prestigi que ja s'ha aconseguit, servir-se (com encara no ha fet prou la política cultural del país) d'aquest àmbit d'alts estudis sobre la cultura medieval catalana, que ja existeix però al qual tot sovint s'han adreçat missatges o productes culturals no prou adequats. Es tracta d'àmbits universitaris, d'estudi i de recerca, que coneixen molt bé la nostra història, la nostra cultura i fins i tot en molts casos la nostra llengua i als quals no s'ha d'explicar el que ja saben (cosa que resulta fins i tot ofensiva), sinó fer-los arribar amb fluïdesa i amb immediatesa uns productes com els que ofereixen les col·leccions dels TMC.

Per entendre'ns: el propòsit dels TMC és que des d'ara un investigador canadenc sobre Ramon Llull no pugui ignorar que existeix una col·lecció que publica els textos mèdics d'Arnau de Vilanova que probablement també és del seu interès, ni tingui cap dificultat per localitzar-los ni per adquirir-los. Que, a partir d'ara, la Bibliothèque Nationale de França o la British Library o la Library of Congress se subscriu no només, i vés a saber amb quin criteri, a una sola de les col·leccions, o que adquireixin a l'atzar i de forma esporàdica alguns dels llibres, sinó que tinguin un catàleg unificat i actualitzat de totes les publicacions dels TMC, que les ofereixi com un conjunt, que doni facilitats per adquirir-les. Que es facin arribar a totes les biblioteques universitàries d'arreu del món informacions precises i adients que els certifiquin que és convenient d'incorporar aquests llibres als seus fons.

Constituir un grup promotor com aquest és facilitar a les institucions culturals del país l'existència d'un interlocutor unificat, d'un referent concret en un camp cultural determinat, mi-

noritari però essencial, que contribuirà a una correcta i més eficient administració dels recursos públics. És més, estem segurs que aquest és un model aplicable a d'altres àmbits culturals similars.

Per assolir els seus objectius, el grup ha desenvolupat des dels inicis diverses activitats. Per exemple, ha establert acords de col·laboració i ha rebut ajuts de la Institució de les Lletres Catalanes, de l'Institut Ramon Llull i de l'Institut d'Estudis Baleàrics. És gràcies a aquest suport que s'ha desenvolupat una pàgina web en català, espanyol i anglès (<http://www.tmcat.net>) que permet de localitzar qualsevol dels autors o dels títols presents als catàlegs, obtenir-ne informació i arribar finalment a les pàgines concretes de cadascuna de les editorials per tal d'adquirir-los. A partir d'aquest web s'ha creat també un butlletí electrònic de novetats.

En aquests moments, gràcies a un ajut de la Institució de les Lletres Catalanes, el grup TMC té en curs d'elaboració un estudi que, per primer cop, durà a terme una prospecció àmplia i rigorosa sobre la difusió de les edicions de textos medievals catalans en biblioteques nacionals i universitàries d'arreu del món. Es tracta de conèixer la realitat de la presència de les col·leccions dels TMC en aquestes biblioteques; de conèixer també quins són els canals pels quals poden arribar-hi; finalment, d'estudiar el tipus d'ofertes adequades a aquests canals que és possible de fer. Encara que pugui sorprendre mai fins ara no s'han explorat aquestes qüestions. Un estudi com el que es proposa és imprescindible per poder establir una política correcta de difusió, amb estratègies precises i que aconseguixin resultats concrets.

Una via de difusió de la iniciativa és la inserció en totes les publicacions del grup del logo distintiu i de l'adreça de la web.

www.tmcat.net

Estem convençuts que, treballant per una projecció exterior i interior més intensa, precisa i acurada de les obres que publiquem, contribuïm de forma efectiva al fet que la societat reconegui que els seus textos medievals són un referent cultural ineludible que mereix de ser conegut i de ser llegit. En el fons perquè les persones que hem promogut aquesta plataforma sentim una fascinació que no podem amagar per aquest període brillant de la nostra història i per l'aportació rica, diversa, significativa i amb caràcter propi que vam fer a la cultura europea del moment.